

لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست

ماده ۱- سرپرستی کودکان و نوجوانان فاقد سرپرست به منظور تأمین نیازهای مادی و معنوی آنان، با اذن مقام معظم رهبری و مطابق مقررات این قانون صورت می گیرد.

ماده ۲- امور مربوط به سرپرستی کودکان و نوجوانان بی سرپرست، با سازمان بهزیستی کشور است که در این قانون به اختصار سازمان نامیده می شود.

ماده ۳- کلیه اتباع ایرانی مقیم ایران می توانند سرپرستی کودکان و نوجوانان مشمول این قانون را با رعایت مقررات مندرج در آن و با حکم دادگاه صالح بر عهده گیرند.

ماده ۴- ایرانیان مقیم خارج از کشور می توانند تقاضای سرپرستی خود را از طریق سفارتخانه یا دفاتر حفاظت از منافع جمهوری اسلامی ایران به سازمان تقدیم نمایند. سفارتخانه ها و یا دفاتر یاد شده موظفند در اجرای این قانون، با سازمان همکاری نمایند و سازمان موظف است با حکم دادگاه صالح به درخواست متقاضی رسیدگی نماید.

ماده ۵- افراد زیر می توانند سرپرستی کودکان و نوجوانان مشمول این قانون را از سازمان درخواست نمایند.
الف- زن و شوهری که پنج سال از تاریخ ازدواج آنان گذشته باشد و از این ازدواج صاحب فرزند نشده باشند، مشروط به این که حداقل یکی از آنان بیش از سی سال سن داشته باشد.
ب- زن و شوهر دارای فرزند مشروط بر این که حداقل یکی از آنان بیش از سی سال سن داشته باشد.
ج- دختران و زنان بدون شوهر، در صورتی که حداقل سی سال سن داشته باشند، منحصرأً حق سرپرستی انان را خواهند داشت.

تبصره ۱- چنانچه به تشخیص سازمان پزشکی قانونی امکان بچه دار شدن زوجین وجود نداشته باشد، درخواست کنندگان از شرط مدت پنج سال مقرر در بند (الف) این ماده مستثنی می باشند.

تبصره ۲- چنانچه درخواست کنندگان سرپرستی از بستگان کودک یا نوجوان باشند، دادگاه با أخذ نظر سازمان و با رعایت مصلحت کودک و نوجوان می تواند آنان را از برخی شرایط مقرر در این ماده مستثنی نماید.

تبصره ۳- اولویت در پذیرش سرپرستی به ترتیب با زن و شوهر بدون فرزند، سپس زنان و دختران بدون شوهر فاقد فرزند و در نهایت زن و شوهر دارای فرزند است.

لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بے سرپرست و بدسرپرست

تبصره ۴- درخواست کنندگان کمتر از پنجاه سال سن، نسبت به درخواست کنندگانی که پنجاه سال و بیشتر دارند، در شرایط مساوی اولویت دارند.
تبصره ۵- در مواردی که زن و شوهر درخواست کننده سرپرستی باشند، درخواست باید به طور مشترک از طرف آنان تنظیم و ارائه گردد.

ماده ۶- درخواست کنندگان سرپرستی باید دارای شرایط زیر باشند:

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

یک بند به شرح زیر به ابتدای بندهای ماده (۶) الحاق می شود:
بند الحاقی- تقید به انجام واجبات و ترک محرمات یا اعتقاد به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی

اصلاحیه مصوب ۹۲/۲/۱:

در متن بند الحاقی عبارت « یا اعتقاد به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی » حذف می شود.

- الف- عدم محکومیت جزائی موثر با رعایت مواد مقرر در قانون مجازات اسلامی
- ب- تمکن مالی
- ج- عدم حجر
- د- سلامت جسمی و روانی لازم و توانایی عملی برای نگهداری و تربیت کودکان و نوجوانان تحت سرپرستی
- ه- نداشتن اعتیاد به مواد مخدر، مواد روانگردان و الکل
- و- صلاحیت اخلاقی
- ز- عدم ابتلاء به بیماری های واگیر و یا صعب العلاج
- ح- اعتقاد به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

بند (ح) حذف می گردد.

لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بے سرپرست و بدسرپرست

اصلاحیه مصوب ۸۹۲/۲/۱:

بند (ح) به شرح زیر مجدداً بقاء می گردد:

ح- اعتقاد به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

تبصره- رعایت اشتراکات دینی میان سرپرست و افراد تحت سرپرستی الزامی است. سپردن سرپرستی کودکان و نوجوانان غیر مسلمانان به درخواست کنندگان مسلمان، در صورت نبود درخواست کننده هم کیش آنان مجاز است.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

تبصره ماده (۶) به عنوان تبصره (۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره ۱- رعایت اشتراکات دینی میان سرپرست و افراد تحت سرپرستی الزامی است. دادگاه صالح می تواند با رعایت

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

یک تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده (۶) الحاق می شود:

تبصره ۲- در صورتی که متقاضی سرپرستی، ادعای یافتن طفلی را بنماید و ادعای وی در دادگاه ثابت شود، چنانچه واجد شرایط مندرج در این قانون برای سرپرستی باشد در اولویت واگذاری سرپرستی قرار می گیرد.

اصلاحیه مصوب ۸۹۲/۲/۱:

کلمه «می تواند» در سطر دوم حذف و کلمه «می سپارد» جایگزین کلمه «بسپارد» می گردد.

ماده ۷- درخواست کنندگان نمی توانند بیش از دو کودک یا نوجوان را سرپرستی نمایند مگر در مواردی که کودکان یا نوجوانان تحت سرپرستی، اعضای یک خانواده باشند.

ماده ۸- سپردن سرپرستی افراد موضوع این قانون در صورتی مجاز است که دارای یکی از شرایط ذیل باشند:

الف- هیچ یک از پدر، مادر و جد پدری آنان شناخته شده نباشند.

ب- هیچ یک از پدر، مادر و جد پدری آنان در قید حیات نباشند.

لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بے سرپرست و بدسرپرست

ج- افرادی که سرپرستی آنان به موجب حکم مراجع صلاحیتدار به سازمان سپرده گردیده و تا زمان دو سال از تاریخ سپردن آنان به سازمان، پدر یا مادر و یا جد پدری برای سرپرستی آنان مراجعه نموده باشند.

اصلاحیه مصوب ۸/۲/۹۲:

در سطر سوم بند (ج) بعد از عبارت «جد پدری» عبارت «و وصی منصوب از سوی ولی قهری» اضافه می گردد

د- هیچ یک از پدر، مادر و جد پدری نتوانند مسؤولیت سرپرستی را انجام دهند و یا غبطه کودک یا نوجوان را رعایت نکنند.

اصلاحیه مصوب ۸/۲/۹۲:

در سطر اول بند (د) بعد از عبارت «جد پدری آنان» عبارت «و وصی منصوب از سوی ولی قهری» اضافه می گردد.

تبصره ۱- چنانچه پدر یا مادر و یا جد پدری پس از انقضای دو سال مراجعه نمایند، دادگاه صالح با لحاظ نظر سازمان، حکم سرپرستی را ابقاء و یا نسبت به استرداد کودک یا نوجوان حکم صادر می نماید.

اصلاحیه مصوب ۸/۲/۹۲:

تبصره (۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره ۱- چنانچه پدر یا مادر یا جد پدری کودک یا نوجوان و وصی منصوب از سوی ولی قهری مراجعه کنند، دادگاه در صورتی که آنان را واجد صلاحیت لازم و لو با ضم امین یا ناظر تشخیص دهد و مفسده مهمی نیز کودک یا نوجوان را تهدید نکند؛ با أخذ نظر سازمان با رعایت حق حضانت مادر و تقدم آن نسبت به استرداد آنان حکم صادر می کنند در غیر این صورت حکم سرپرستی ابقاء می شود.

تبصره ۲- در صورت وجود جد مادری و با احراز شرایط مندرج در این قانون، کودک یا نوجوان به وی سپرده خواهد شد، مگر این که از سرپرستی او خودداری نماید.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

ماده (۸) به شرح ذیل اصلاح می شود:

ماده ۸- سپردن سرپرستی افراد موضوع این قانون در صورتی مجاز است که دارای یکی از شرایط ذیل باشند:
الف- امکان شناخت هیچ یک از پدر، مادر و جد پدری آنان وجود نداشته باشد.
ب- پدر، مادر، جد پدری و وصی منصوب از سوی ولی قهری آنان در قید حیات نباشد.
ج- افرادی که سرپرستی آنان به موجب حکم مراجع صلاحیتدار به سازمان سپرده گردیده و تا زمان دو سال از تاریخ سپردن آنان به سازمان، پدر یا مادر و یا جد پدری برای سرپرستی آنان مراجعه ننموده باشند.
و- هیچ یک از پدر، مادر و جد پدری آنان صلاحیت سرپرستی را نداشته باشند و به تشخیص دادگاه صالح این امر حتی با ضم امین یا ناظر نیز حاصل نشود.

تبصره ۱- چنانچه پدر یا مادر یا جد پدری کودک یا نوجوان مراجعه کنند. دادگاه در صورتیکه آنان را واجد صلاحیت لازم و لو با ضم امین یا ناظر تشخیص دهد و مفسده مهمی نیز کودک یا نوجوان را تهدید نکند؛ با اخذ نظر سازمان نسبت به استرداد آنان حکم صادر می کند. در غیر اینصورت حکم سرپرستی ابقاء می شود.
تبصره ۲- در صورت وجود اقارب طبقه دوم و تقاضای هر یک از آنان و وجود شرایط، سرپرستی به وی واگذار می شود و در صورت تعدد تقاضا و یکسانی شرایط متقاضیان، سرپرست با قرعه انتخاب می گردد. در صورت نبود اقارب طبقه دوم بین اقارب طبقه سوم بدین نحو عمل می شود

ماده ۹- کلیه افراد کمتر از شانزده سال که واجد شرایط مذکور در ماده (۸) این قانون هستند، مشمول این قانون می باشند.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

ماده (۹) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۹- کلیه کودکان و نوجوانان نابالغ و نیز افراد بالغ زیر شانزده سال که به تشخیص دادگاه، عدم رشد و یا نیاز آنان به سرپرستی احراز شود و واجد شرایط مذکور در ماده (۸) این قانون باشند، مشمول مفاد این قانون می گردند.

ماده ۱۰- در کلیه مواردی که هیچ یک از پدر یا جد پدری یا مادر نتوانند مسؤولیت ولایت و سرپرستی را انجام دهند و یا غبطه مولی علیه را رعایت نکنند، دادگاه می تواند مطابق این قانون با رعایت مواد (۱۱۸۴) و (۱۱۸۷) قانون مدنی و با لحاظ نظر سازمان، مسؤولیت قیم یا امین مذکور در این مواد را به یکی از درخواست کنندگان سرپرستی واگذار نماید.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

ماده (۱۰) به شرح ذیل اصلاح می شود:

ماده ۱۰- در کلیه مواردی که هیچ یک از پدر، مادر یا جد پدری صلاحیت سرپرستی را ولو با ضم امین یا ناظر نداشته باشند، دادگاه می تواند مطابق این قانون و با رعایت مواد (۱۱۸۴) و (۱۱۸۷) قانون مدنی و با أخذ نظر مشورتی سازمان، مسوولیت قیم یا امین مذکور در این مواد را به یکی از درخواست کنندگان سرپرستی واگذار نماید.

اصلاحیه مصوب ۹۲/۲/۱:

در سطر اول ماده (۱۰) بعد از عبارت «حد پدری» عبارت «یا وصی منصوب از سوی ولی قهری» اضافه می گردد.

ماده ۱۱- تقاضانامه درخواست کنندگان سرپرستی باید به سازمان ارائه گردد و سازمان مکلف است حداکثر پس از دو ماه نسبت به اعلام نظر کارشناسی آن را به دادگاه صالح تقدیم دارد. دادگاه با احراز شرایط مقرر در این قانون و با لحاظ نظریه سازمان، نسبت به صدور قرار سرپرستی آزمایشی ششماهه اقدام می نماید. قرار صادره به دادستان، متقاضی و سازمان ابلاغ می گردد.

ماده ۱۲- دادگاه می تواند در دوره سرپرستی آزمایشی، در صورت زوال و یا عدم تحقق هر یک از شرایط مقرر در این قانون به تقاضای دادستان و یا سرپرست منحصر یا سرپرستان کودک یا نوجوان و با اطلاع قبلی سازمان و همچنین با تقاضای سازمان قرار صادره را فسخ نماید.

ماده ۱۳- پس از پایان دوره سرپرستی آزمایشی، دادگاه با لحاظ نظر سازمان و با رعایت مفاد مواد (۱۴) و (۱۵) این قانون، اقدام به صدور حکم سرپرستی و ابلاغ آن به اشخاص مذکور در ماده (۱۱) می نماید.

ماده ۱۴- دادگاه در صورتی حکم سرپرستی صادر می نماید که درخواست کننده سرپرستی بخشی از اموال یا حقوق خود را به کودک یا نوجوان تحت سرپرستی تملیک کند. تشخیص نوع و میزان مال یا حقوق مزبور با دادگاه است. در مواردی که دادگاه تشخیص دهد أخذ تضمین عینی از درخواست کننده ممکن یا به مصلحت نیست و سرپرستی کودک یا نوجوان ضرورت داشته باشد، دستور أخذ تعهد کتبی به تملیک بخشی از اموال یا حقوق در آینده را صادر و پس از قبول درخواست کننده و انجام دستور، حکم سرپرستی صادر می کند.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۴) الحاق می گردد:

تبصره- در صورتی که دادگاه تشخیص دهد اعطای سرپرستی بدون اجرای مفاد این ماده به مصلحت کودک یا نوجوان می باشد، به صدور حکم سرپرستی اقدام می نماید.

ماده ۱۵- درخواست کننده منحصر با درخواست کنندگان سرپرستی باید متعهد گردند که تمامی هزینه های مربوط به نگهداری و تربیت و تحصیل افراد تحت سرپرستی را تأمین نمایند. این حکم حتی پس از فوت سرپرست منحصر یا سرپرستان نیز تا تعیین سرپرست جدید، برای کودک یا نوجوان جاری می باشد. بدین منظور سرپرست منحصر یا سرپرستان ، موظفند با نظر سازمان خود را نزد یکی از شرکتهای بیمه به نفع کودک یا نوجوان تحت سرپرستی بیمه عمر کنند.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۵) الحاق می گردد:

تبصره- در صورتی که تشخیص دهد اعطای سرپرستی بدون اجرای مفاد این ماده به مصلحت کودک یا نوجوان می باشد به صدور حکم سرپرستی اقدام می کند.

ماده ۱۶- اموالی که در مالکیت صغیر تحت سرپرستی قرار دارد در صورتی اداره آن به سرپرست موضوع این قانون سپرده می شود که طفل فاقد ولی قهری باشد و مرجع صالح قضائی قیمومت طفل را برعهده سرپرست قرار داده باشد.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

در ماده (۱۶) عبارت « یا ولی قهری وی برای اداره اموال او شخصی را تعیین نکرده باشد و » قبل از عبارت « مرجع صالح قضائی » اضافه می گردد.

ماده ۱۷ - حقوق و تکالیف سرپرست و کودک یا نوجوان تحت سرپرستی از لحاظ نگهداری، تربیت، نفقه و احترام نظیر حقوق و تکالیف پدر و مادر و اولاد است.

ماده (۱۷) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱۷: تکالیف سرپرست نسبت به کودک یا نوجوان از لحاظ نگهداری، تربیت و نفقه، با رعایت تبصره ماده (۱۵) و احترام، نظیر تکالیف والدین نسبت به اولاد است. کودک یا نوجوان تحت سرپرستی نیز مکلف است نسبت به سرپرست، احترامات متناسب با شأن وی را رعایت کند.

ماده ۱۸- صدور حکم سرپرستی، به هیچ وجه موجب قطع پرداخت مستمری که به موجب قانون به کودک یا نوجوان تعلق گرفته یا می گیرد، نمی شود.

ماده ۱۹- در صورت فوت سرپرست منحصر یا سرپرستان که مشمول یکی از صندوق های بازنشستگی بوده اند، افراد تحت سرپرستی در حکم افراد تحت تکفل متوفی محسوب گردیده و تا تعیین سرپرستی در حکم افراد تحت تکفل متوفی محسوب گردیده و تا تعیین سرپرست جدید از مزایای مستمری وظیفه بازماندگان برخوردار خواهند شد.

ماده ۲۰- در صورت فوت یا زندگی مستقل وجدایی هریک از سرپرستان یا وقوع طلاق بین آنان، دادگاه می تواند با درخواست سازمان و بارعایت مفاد این قانون، سرپرستی کودک یا نوجوان را به یکی از زوجین یا شخص ثالث واگذار نماید. رعایت نظر کودکان بالغ در این خصوص ضروری است.

ماده ۲۱- شخصی که سرپرستی افراد تحت حمایت این قانون را برعهده می گیرد از مزایای حمایتی حق اولاد و مرخصی دوره مراقبت برای کودکان زیرسه سال (معادل مرخصی دوره زایمان) بهره مند می باشد. کودک یا نوجوان تحت سرپرستی نیز از مجموعه مزایای بیمه و بیمه های تکمیلی فوق مقررات قانونی برخوردار خواهد شد.

ماده ۲۲- پس از صدور حکم قطعی سرپرستی از سوی دادگاه، اداره ثبت احوال مکلف است مطابق آیین نامه ای که با همکاری سازمان تنظیم می شود نسبت به اصلاح شناسنامه سرپرستان و صدور شناسنامه جدید برای کودک یا نوجوان با حفظ سوابق هویت و نسب واقعی آنان در ستاد مرکزی سازمان ثبت احوال کشور اقدام نماید.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

ماده (۲۲) به شرح ذیل وسه تبصره به آن الحاق می گردد:

ماده ۲۲- پس از صدور حکم قطعی سرپرستی، مفاد حکم از سوی دادگاه به اداره ثبت احوال ابلاغ می شود. اداره ثبت احوال مکلف که نام کودک یا نوجوان تحت سرپرستی را در اسناد سجلی زوجین سرپرست وارد کند و همچنین شناسنامه جدیدی برای کودک یا نوجوان تحت سرپرستی با درج نام زوجین سرپرست و نام خانوادگی سرپرست صادر کند.

تبصره ۱- اداره ثبت احوال مکلف است سوابق هویت و نسبت واقعی طفل را در پرونده وی حفظ نماید.

تبصره ۲- در صورتی که والدین کودک یا نوجوان تحت سرپرستی مشخص بوده و لکن در قید حیات نباشند و به تشخیص دادگاه تغییر نام والدین به مصلحت وی نباشد، مفاد حکم بدون تغییر نام والدین در شناسنامه کودک یا نوجوان تحت سرپرستی درج می شود.

تبصره ۳- اجرای این ماده به موجب آیین نامه ی است که به وسیله سازمان ثبت احوال کشور و با همکاری سازمان تهیه می شود و ظرف سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

اصلاحیه مصوب ۹۲/۲/۱:

متن زیر به انتهای ماده (۲۲) اضافه می گردد:

و در قسمت توضیحات شناسنامه ضمن ذکر مشخصات واقعی کودک یا نوجوان قید نماید این شناسنامه به موجب حکم دادگاه موضوعیت فرزند خواندگی که کودک یا نوجوان مذکور را فرزند زوجین با ذکر نام و نام خانوادگی زوجین محسوب می نماید. صادر گردیده است.

اصلاحیه مصوب ۹۲/۲/۱:

تبصره (۲) ماده (۲۲) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره ۲- در قسمت توضیحات شناسنامه زوجین سرپرست، نام و نام خانوادگی کودک یا نوجوان تحت سرپرستی و فرزند خوانده بودن وی نیز قید می شود.

اصلاحیه مصوب ۱۳۹۲/۶/۳۱ :

آخرین اصلاحیه:

ماده ۲۲ و تبصره ۲ آن به شرح زیر اصلاح می شود و تبصره های یک و سه به قوت خود باقی می ماند.

در ماده ۲۲ این لایحه آمده است پس از صدور حکم قطعی سرپرستی، مواد حکم از سوی دادگاه به اداره ثبت احوال و اداره بهزیستی مربوط ابلاغ می شود. اداره ثبت احوال مکلف است نام و نام خانوادگی کودک یا نوجوان تحت سرپرستی و همچنین مفاد حکم سرپرستی را در اسناد سه جلدی و شناسنامه سرپرست یا زوجین سرپرست وارد کند.

همچنین اداره ثبت احوال مکلف است شناسنامه جدیدی برای کودک یا نوجوان سرپرستی با درج نام و نام خانوادگی سرپرست یا زوجین صادر و در قسمت توضیحات، مفاد حکم سرپرستی و نام و نام خانوادگی والدین واقعی وی را در صورت مشخص بودن قید نماید. همچنین تبصره دو این ماده واحده حذف و عبارت زیر جایگزین آن شد.

کودک یا نوجوان می تواند پس از رسیدن به سن ۱۸ سالگی تقاضای صدور شناسنامه جدیدی برای خود با درج نام والدین واقعی در صورت معلوم بودن یا نام خانوادگی مورد درخواست و در صورت معلوم نبودن نام واقعی از اداره ثبت احوال نماید.

ماده ۲۳- صدور گذرنامه و خروج کودک یا نوجوان تحت سرپرستی از کشور منوط به موافقت سرپرست منحصر یا سرپرستان و دادستان است. دادستان پس از جلب نظر کارشناسی سازمان با رعایت مصلحت ، اتخاذ تصمیم می نماید.

تبصره- چنانچه خروج از کشور در دوره آزمایشی باشد، سرپرست منحصر یا سرپرستان باید تضمینی مناسب جهت بازگشت کودک یا نوجوان تا پایان دوره آزمایشی، به دادستان بسپارد. ضمناً سازمان مکلف است به طریق اطمینان بخشی در مورد رعایت حقوق کودک یا نوجوان در خارج از کشور اقدالم لازم را به عمل آورد.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱ :

تبصره زیر به ماده (۲۳) الحاق می شود:

تبصره ۲- در صورتی که مسافرت کودک یا نوجوان به خارج بر وی واجب باشد مانند سفر حج تمتع و مفاد این ماده اجراء نخواهد شد. سرپرست یا سرپرستان در هر حال باید موضوع را به سازمان و دادستان اطلاع دهند.

لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بے سرپرست و بدسرپرست

ماده ۲۴- کلیه قوانین و مقررات مربوط به احوال شخصیه ایرانیان غیر مسلمان، معتقد به یکی از ادیان رسمی مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در خصوص فرزند خواندگی همچنان معتبر خواهد بود.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

ماده (۲۴) حذف می گردد.

ماده ۲۵- دادستان و سازمان در صورتی که ضرورت فسخ حکم سرپرستی را احراز نمایند، مراتب را به دادگاه صالح اعلام می کنند.

ماده ۲۶- حکم سرپرستی ، پس از جلب نظر کارشناسی سازمان، در موارد زیر فسخ می شود:

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

در ماده (۲۶) کلمه «أخذ» جایگزین کلمه «جلب» می گردد.

- الف- منتفی شدن هر یک از شرایط مقرر در ماده (۶) این قانون
- ب- تقاضای سرپرست منحصر یا سرپرستان در صورتی که سوء رفتار کودک یا نوجوان برای هر یک از آنان غیر قابل تحمل باشد.
- ج- توافق طفل پس از رشد با سرپرست منحصر یا سرپرستان
- د- مشخص شدن پدر یا مادر کودک یا نوجوان و درخواست آنان برای فسخ حکم

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

بند (د) ماده (۲۶) به شرح زیر اصلاح می شود:

د- مشخص شدن پدر یا مادر یا جد پدری کودک با نوجوان و یا وصی منصوب از سوی ولی قهری در صورتی که صلاحیت لازم برای سرپرستی را ولو با ضم امین یا ناظر از سوی دادگاه ، دارا باشند.

لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بے سرپرست و بدسرپرست

اصلاحیه مصوب ۸/۲/۹۲:

بند (د) ماده (۲۶) به شرح ذیل اصلاح می شود:

د- مشخص شدن پدر یا مادر کودک یا نوجوان در صورتی که صلاحیت لازم برای سرپرستی را ولو یا ضم امین یا ناظر از سوی دادگاه دارا باشند.

تبصره- در مورد بند «د» دادگاه باید راجع به حضانت طفل نیز تعیین تکلیف نماید و هرگاه والدین وی فاقد صلاحیت باشند سرپرستان قبلی برای حضانت وی در اولویت خواهند بود.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

تبصره ماده (۲۶) حذف می شود.

ماده ۲۷- هرگاه سرپرست درصدد ازدواج برآید، باید مشخصات فرد مورد نظر را به دادگاه صالح اعلام نماید. در صورت وقوع ازدواج، سازمان مکلف است گزارش ازدواج را به دادگاه اعلام تا با حصول شرایط این قانون، نسبت به ادامه سرپرستی به صورت مشترک و یا فسخ آن اتخاذ تصمیم نماید.
تبصره- ازدواج چه در زمان حضانت و چه بعد از آن فی ما بین سرپرست و طفل ممنوع می باشد.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

تبصره ماده (۲۷) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره - ازدواج چه در زمان حضانت و چه بعد از آن بین سرپرست و فرزند خوانده ممنوع است مگر اینکه دادگاه صالح پس از أخذ نظر مشورتی سازمان، این امر را به مصلحت فرزند خوانده تشخیص دهد.

ماده ۲۸- در صورت فسخ حکم سرپرستی تا زمان تعیین سرپرستی یا سرپرستان جدید تغییری در مشخصات سجلی فرد تحت سرپرستی صورت نخواهد گرفت.

ماده ۲۹- افرادی که قبل از تصویب این قانون تحت سرپرستی قرار گرفته اند، مشمول مقررات این قانون می باشند.

لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بے سرپرست و بدسرپرست

ماده ۳۰- کسانی که افراد واجد شرایط را قبل از تصویب این قانون به صورت غیرقانونی تحت سرپرستی قرار داده اند، مکلف هستند ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون تحت نظارت سازمان و دادگاه نسبت به ادامه سرپرستی تعیین تکلیف نمایند. عدم مراجعه پس از مهلت اعطاء شده غیرقانونی بوده و پیگرد قضائی خواهد داشت.

ماده ۳۱- افرادی که بنا به دلایل موجه و با تحت شرایط خاص، سرپرستی کودک یا نوجوانی را حداقل یک سال پیش از سپردن به سازمان، عهده دار بوده اند با دارا بودن شرایط مقرر در این قانون، نسبت به سرپرستی آنان حق تقدم دارند. در این صورت ابتدای سرپرستی عملی، ملاک تعیین شرط سن برای کودک یا نوجوان و سرپرست است.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

جمله آخر ماده (۳۱) حذف می شود.

ماده ۳۲- ارائه مدارک و اطلاعات مربوط به کودک یا نوجوان تحت سرپرستی، به جز سرپرست یا سرپرستان صرفاً در صورت ضرورت، با رعایت مصلحت کودک یا نوجوان و اجازه دادگاه امکانپذیر است.

ماده ۳۳- دادگاه صالح برای رسیدگی به امور مربوط به نگهداری کودکان و نوجوانان بی سرپرست، دادگاه محل اقامت درخواست کننده است.

ماده ۳۴- در کلیه مواردی که به موجب این قانون توسط دادگاه صالح برای کودکان و نوجوانان سرپرست تعیین می گردد، دادگاه مکلف است رونوشت رأی را جهت اطلاع به سازمان ارسال نماید. سازمان موظف است در طول این دوره سرپرستی، نسبت به این دسته از افراد نظارت کند.

ماده ۳۵- اعتراض به آراء صادره تابع قوانین و مقررات جاری و آیین دادرسی حسب مورد خواهد بود.

ماده ۳۶- سازمان بهزیستی موظف است به منظور راهنمایی و مشاوره افرادی که سرپرستی کودکان و نوجوانان را عهده دار می شوند، اقدام به ایجاد دفتر مشاوره دینی مربوط به امور فرزند خواندگی با همکاری مرکز مدیریت حوزه علمیه نماید. واگذاری سرپرستی کودکان و نوجوانان منوط به تأیید دفتر مذکور خواهد بود.

ماده ۳۷- به منظور انجام صحیح مسؤولیت پذیرش، نگهداری و مراقبت، حضانت و سرپرستی کودکان بی سرپرست و بد سرپرست توسط سازمان بهزیستی کشور و اختیار واگذاری سرپرستی آنان به خانواده های واجد شرایط و مؤسسات، آیین نامه های اجرائی مربوط با پیشنهاد وزارتخانه های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، دادگستری و کشور ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

با عنایت به مجوز مقام معظم رهبری، مصوبه قبلی مجلس با اصلاح ماده (۳۷) عیناً به تصویب رسید.

اصلاحیه مصوب ۹۱/۱۲/۱:

در ماده (۳۷) عبارت «آیین نامه های اجرائی این قانون» جایگزین عبارت «آیین نامه های اجرائی مربوط» می گردد.

ماده ۳۸- بند (۳) ماده (۴) قانون تأمین زنان و کودکان بی سرپرست مصوب ۱۳۷۱/۸/۲۴ و قانون حمایت از کودکان بدون سرپرست - مصوب ۱۳۵۳ لغو می گردد.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ یکم مرداد ماه یکهزار و سیصد و نود و یک مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی لاریجانی

هشدار:

متنی که مشاهده می کنید بر اساس منابع در دسترس تهیه و تنظیم شده است، متن نهایی قانون و ترتیب مواد و تبصره های آن ممکن است با متنی که در اختیار دارید متفاوت باشد، بنا بر این مفاد این متن قابل استناد و استفاده رسمی نمی باشد

تهیه و تنظیم: سیاوش هوشیار
در سایت حقوقی اختبار
مهرماه ۱۳۹۲